

BEZPIECZNY SENIOR W KIELCACH

Konferencja jest współfinansowana
ze środków m.st. Warszawa.

**Grażyna Pisarczyk -
superwizor w zakresie
przeciwdziałania
przemocy w rodzinie**

STAROŚĆ – TO OSTATNI ETAP ŻYCIA, NATURALNY I NIEODWRACALNY PROCES

Okres starości zaczyna się od 60 r.ż.

(Dziś ludzie żyją nawet do 120 lat)

**Przeciętna długość życia dla kobiety i mężczyzny
to średnio 80 lat (K-82, M-78)**

Na świecie żyje ok. 600 mln ludzi starszych

W 2025 roku liczba ta się podwoi.

W Polsce żyje 6,5 mln. osób starszych powyżej 60 r.ż.

Przeważają kobiety (60%). Jest też ok. 2000 tys. stulatków

Ale czy w Polsce
„wesołe jest życie
staruszka?”

(Wiesław Michnikowski)

Odpowiedź brzmi:

NIE !!!

W innych kulturach, plemiennych

Starzec to Mędrzec.

W naszej kulturze to ktoś słaby,

bezużyteczny, już niczego nie

potrzebujący.

**Przewaga kultu młodości
i piękna.**

Starość nie jest atrakcyjna.

W procesie wychowania nie uczymy młodego pokolenia szacunku do osób starszych, poszanowania ich godności.

Osobę starszą traktuje się jak dziecko, niepoważnie, ignoruje się, odbiera prawo do decydowania.

W naszej kulturze istnieje niestety przyzwolenie społeczne na złe traktowanie i dyskryminację osób starszych.

Istnieje także, co pokazały badania społeczne przyzwolenie na izolację osób starszych.

(2009, K. Korzeniowski)

Choć 90% badanych nie widzi usprawiedliwienia dla bicia, uderzania i popychania, izolowania i zamykania osób starszych to ponad 8% nie było zdecydowanych a 5% znajdowało usprawiedliwienie dla takiego traktowania.

Zbyt rzadko, w sposób zdecydowany reagujemy na krzywdę osoby starszej.

To w dużej mierze sprawia, że osoby starsze są często samotne, bezbronne i doświadczają przemocy w rodzinie.

Cierpią i nie otrzymują pomocy.

Badania sondażowe CBOS z 2005r.

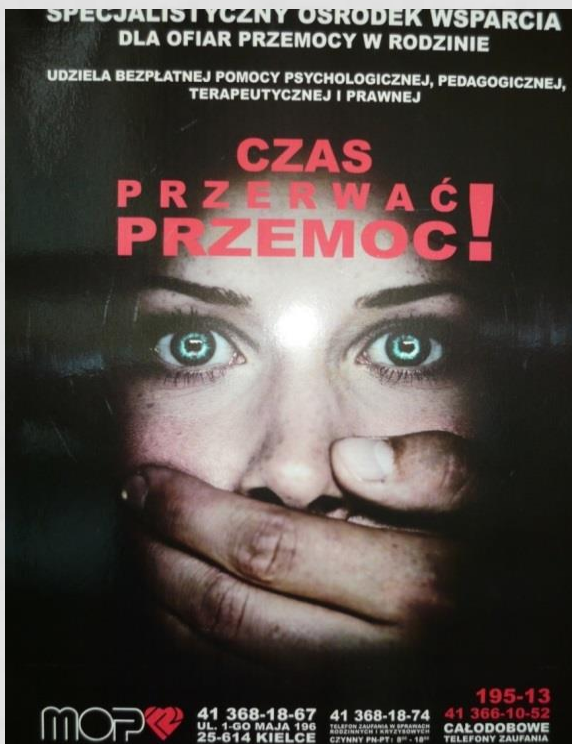
24% kobiet starszych jest wyzywanych,
obrażanych przez mężów

17% poniżanych lub wyśmiewanych

11% szantażowanych, słyszą groźby

8% szarpanych

1/3 osób starszych zaprzecza, że doznaje przemocy mimo oczywistych faktów, dowodów, aktów przemocy, obrażeń.

2016 rok

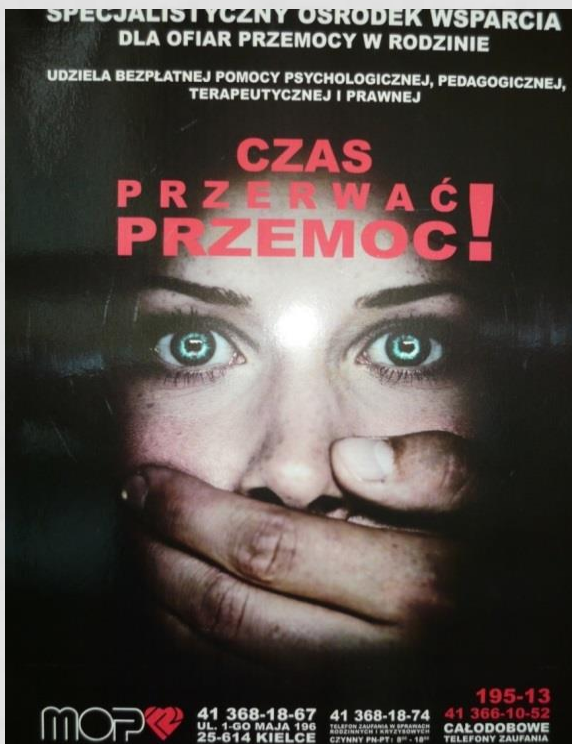
**Przemoc w rodzinie wobec
osób starszych**

SOW - 1716 osób objętych specjalistyczną

pomocą w tym: **384 osoby starsze,**

tj. 241 kobiet i 143 mężczyzn

2017 rok

Przemoc w rodzinie wobec osób starszych

SOW - 1570 osób objętych specjalistyczną
pomocą w tym: **216 osób starszych**,
tj. **163** kobiety i **53** mężczyzn

2016 rok

Osoba starsza w procedurze interwencyjnej

„Niebieskie Karty”

674 „NK”, w tym:

151 kobiet , i 26 mężczyzn powyżej 60 r.ż. wskazano jako podejrzane o doznawanie przemocy w rodzinie);

11 kobiet i 88 mężczyzn powyżej 60 r.ż. wskazano jako podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie

2017 rok

Osoba starsza w procedurze interwencyjnej

„Niebieskie Karty”

538 „NK”, w tym:

106 kobiet , i 27 mężczyzn powyżej 60 r.ż. wskazano jako podejrzane o doznawanie przemocy w rodzinie);

6 kobiet i 77 mężczyzn powyżej 60 r.ż. wskazano jako podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie

2016

Osoby doznające przemocy:

Kobiety

powyżej 60 r.ż. – **87**

powyżej 65 r.ż. – **64**

Mężczyźni

powyżej 60 r.ż. – **11**

powyżej 65 r.ż. – **15**

Osoby stosujące przemoc:

Kobiety

powyżej 60 r.ż. – **8**

powyżej 65 r.ż. – **3**

Mężczyźni

powyżej 60 r.ż. – **69**

powyżej 65 r.ż. - **19**

2017

Osoby doznające przemocy

Kobiety

powyżej 60 r.ż. – **54**

powyżej 65 r.ż. – **51**

Mężczyźni

powyżej 60 r.ż. – **11**

powyżej 65 r.ż. – **16**

Osoby stosujące przemoc:

Kobiety

powyżej 60 r.ż. – **5**

powyżej 65 r.ż. – **1**

Mężczyźni

powyżej 60 r.ż. – **56**

powyżej 65 r.ż. - **16**

POWODY...

1. Zły stan zdrowia, **relacja zależności** od bliskich, lęk przed „sprawcą”.
2. Brak umiejętności obrony, brak wiedzy o przemocy i znajomości prawa.
3. Brak świadomości własnych praw, min. prawa do życia w spokoju i godności.
4. Brak wiedzy do kogo zwrócić się po pomoc, brak pieniędzy na dojazd do specjalisty, na adwokata.
5. Brak odwagi aby rozmawiać z obcą osobą o osobistych problemach, cierpieniu. Strach, że psycholog to psychiatra i uznają mnie za „wariata”.
6. Brak gotowości do przyjęcia pomocy.
7. Zaprzeczanie złemu traktowaniu z poczucia wstydu i poczucia winy lub z miłości do bliskiej osoby.
8. Problem emocjonalny z nazwaniem swojego dziecka „sprawcą” (to zbyt trudne)
9. Własne doświadczenia bycia „ofiara” w dzieciństwie.

MITY, STEREOTYPY I PRZEKONANIA

Fałszywe założenia przypisane do całego środowiska/ epoki.

Mocno zakorzenione, trudne do zmiany.

Fałszują rzeczywistość.

Powszechne.

Mają moc powtarzania.

PRZYKŁADY:

Rodzina to świętość.

Brudy się pierze we własnym domu.

Spraw rodzinnych się nie wynosi na zewnątrz.

Przemoc to prywatna sprawa.

Nie ujawnia się tajemnic rodzinnych.

Najgorsza rodzina lepsza niż dom starców.

Nic się nie stało, w rodzinie ludzie się kłócą a potem się godzą.

Trzeba wybaczać.

Trzeba nieść swój krzyż.

Taki już mój los.

Kobiety zawsze były bite i tego nie da się zmienić.

Jak matka traktowała dzieci tak one ją traktują.

Co ludzie by powiedzieli, na swojego się nie donosi.

Dziecka nie wsadzę do więzienia.

Dobre dziecko jak nie pije, alkohol nim rządzi

Moja wina, źle go wychowałam.

Stereotypy usprawiedliwiające przemoc w rodzinie:

„„Mnie też bili i wyrosłem na porządnego człowieka”.
„Dyscyplina jest cnotą”.

Stereotypy przenoszące odpowiedzialność za przemoc na „ofiara”:

„Jakby nie prowokowała to by nie dostała”.

Przekonania izolujące:

„Nie mów nikomu co się dzieje w domu”.
„Brudów nie wynosi się poza rodzinę.”
„Brudy pierze się w czterech ścianach.”

Polska to nie jest kraj dla **starych ludzi**

Dziadek do piachu!

Krzyczą smarkacze, kiedy jeżdżę na rolkach

Najdelikatniejszą formą dyskryminacji starych jest przezroczyść. Kiedy młodzi mijają nas na ulicy, nie wymieniają z nami spojrzeń. Nie wpuszczają do większości klubów, bo się boją, że im w tych klubach umrzemy i przewiermy zabawę. Uważają, że seks po pięćdziesiątce to patologia. I chętnie zabraliby nam prawo jazdy

ROZMOWA Z
prof. Wiesławem
Łukaszewskim*

DOROTA WODECKA: Jest pan starszym mężczyzną...

PROF. WIESŁAW ŁUKASZEWSKI: Muszę przerwać. Doprecyzujmy: S-T-A-R-Y-M. Jestem starym mężczyzną. Nie znoszę

Wszędzie pana dyskryminują?

- Na zakupy ubraniowe chodzę zwykle z moją dość młodą przyjaciółką. I nie raz panie ekspedientki pytały mnie, czy się nie wstydzę włożyć po sklepach z taką młodą kobietą.

Kiedy kilka dobrych lat temu jeździłem na rolkach po podopolskich drogach, smarkacze rzucali za mną puszkaną po piwie i wołali „dziadek do pi-

liwość wpływu na prawdopodobieństwo zachowań drugiego człowieka. Czyli jeśli możesz zmienić czyjeś zachowanie, masz władzę. Z natury rzeczy mają ją starsi, nie starzy (co trzeba podkreślić). Przekonanie, że władza jest związana ze starzeniem się, jest bardzo mocno ugruntowane, nawet jeśli rzadko się o tym mówi. Wrogość wobec starych jest, moim zdaniem, dość ostentacyjna. Często odwołujemy się do tego, że

pełnie innego gatunku. Ant Homo, ant sapiens.

Niech się na takie traktowanie nie godzą.

- Ja się nie godzę. Nie daję się terroryzować, mam swoje pomysły na życie i nie uzależnię ich od tego, na co mi pozwoli jakiś Franek czy Janek. To dotyczy wszystkiego - wyboru moich przyjaciół, sposobu życia, sposobu myślenia, jak

„SPOŁECZNA LISTA ZAKAZÓW”:

- 1. Zakaz wstępu do dyskoteki/ klubu bo odstaje od reszty, psuje nastrój, może umrzeć...**
- 2. Zgorszenie budzi związek z młodszą kobietą, mężczyzną...**
- 3. Rolki zakazanie, wskazany wózek inwalidzki...**
- 4. Piesi z laską bez szans..., są do przejechania...**

LISTY cd...

- 5. Seks po 50 r.ż. to patologia...**
- 6. Po 70 r.ż. tylko można wnuki
pielęgnować, kariera nie wchodzi w grę...**
- 7. Za antysemityzm należy się wstydzić, za
dyskryminację osób starszych już nie...**
- 8. W reklamach przedstawiani najczęściej
jako niezgrabni nieudacznicy...**

cd...

9. Po 50 r.ż. powinno się zabierać prawo jazdy...

10. Na Porsche nie zasługują bo już za starzy...

raczej powinni kupić karawan...

11. Starość to doświadczenie i WŁADZA, więc

trzeba ją odebrać...

12. Ustalanie reguł: WOLNO MŁODYM,

NIE WOLNO STARYM!

Córeczko, nie chcę Twojego współczucia

Mam dość, że wręczasz mi perfumy od Armaniego, kremy ze złotymi nitkami, mówiąc: „Mamo, pocuj się prawdziwą kobietą”. Upokarzasz mnie, bo czuję się nią bez tych perfum.

Mam dość:

•• Że śmiejesz się ze mnie, kiedy tańczę, i naśladując mnie, przerysowujesz moje nieporadne, Twoim zdaniem, ruchy. Śmieję się z Tobą, choć powinnam się obrazić. Ale to by Ci zepsuło samopoczucie, a ja nie chcę wpędzać się w poczucie winy. Więc gram.

•• Że wypominasz mi, że jestem gruba, ale oczekujesz, że w każdy weekend będzie u mnie ciasto. I pełna lodówka zawsze, gdy przyjdiesz. Uważasz, że mam ją zapełniać tylko z myślą o Tobie i wnukach?

chudnąć, po ćwiczeniach idą z koleżankami na ciastka. I roztyję się jeszcze bardziej i już pies z kulawą nogą się za mną nie obejrzy.

•• Że ilekroć kupię sobie coś drogiego, pytasz: „I po co ci to? Gdzie ty zamierzasz w tym chodzić?”. Bo skoro jestem stara, powinnam siedzieć na tyłku w domu. I niezwłocznie, skalkulowanym mimochodem, napomykasz o swoich potrzebach, czyli np. zielonej torebce z wystawy albo o wyjątkowym zegarku. Już nauczyłam się nie pokazywać Ci się w nowych ciuchach, bo widząc w Twoich oczach dezaprobatę, oddawałam je do sklepu. I zostawałam z niczym, podczas gdy Ty dostawałaś ode mnie nową torebkę.

•• Że uważasz, że laptop za cztery tysiące, który sobie kupiłam pod choinkę, bardziej należy się Tobie. Bo ja je-

nę, a kiedy się nie zgadzam, to pożyczasz go na kilka dni. Jesteś obrażona, gdy się po tygodniu upominam. Tak samo, gdy upominam się o pieniądze, które ci pożyczam. Bo powinnam ci je darować, tak jakbym miała ciągle wobec ciebie jakiś dług.

•• Że w towarzystwie ze śmiechem opowiadasz o tym, jak to mamie na starość odbiło i biega prawie codziennie na cmentarz lub do kościoła. Ale przecież, gdybym Ci powiedziała, że wychodzę na spacer, to zaraz wcisnęłaś mi swoje dziecko. Albo psa. Kłamstwo to jedyna szansa, bym mogła po-
być sama.

Bo do południa siedzę z Twoim dzieckiem. Sprzątam Twoje mieszkanie! Wieszam Twoje pranie. Robię Twoje zakupy.

Wiem, że zbliżam się do momentu, kiedy poproszę, byś mi za moją pracę zaczęła płacić. Nie z mojej biedy, ale wściekłości. Bo Ty uważasz, że skoro jestem stara, to moja praca nie wymaga zapłaty! • **ELŻBIETA**

PS Nie jestem gruba i stara! Mam za-
ledwie pięć kilogramów nadwagi. I 63
lata. I mam zamiar sypiać ze swoim
kolegą spotkanym po 40 latach na Na-

„Miliony zepchnięte na marginesy”

z powodu:

biedy,

przemocy,

konieczności wspólnego mieszkania,

braku zainteresowania problemami

osób starszych przez media publiczne

Ta nasza starość

Miliony zepchnięte na marginesy

R. Porębski

Narodziła się potrzeba zająć się problemami polskich seniorów.

Największym jest bieda. Większość z nich nie ma własnego mieszkania, nie ma kina, teatru, na koncert czy nawet na kawę w kawiarni. Jedyną rozrywką jest

faktycznie brak telewizji. Zanim niedługo i telewizja będzie niedostępna, bo są pomysły, żeby zlikwidować

lekturę i zastąpić ją innymi formami rozrywki. W 2012 roku rząd planuje wydać 100 milionów złotych na dekodery do telewizji cyfrowej. Ilu seniorów będzie na to stać?

ci po założeniu rodziny musi mieszkać z dziećmi, bo nie ma innego

na własne mieszkanie. Starsi, zamiast żyć własnym życiem, są służącymi swoich dzieci. Zna

Trzecim problemem jest całkowity brak zainteresowania problemami starszych przez media publiczne - proszę wyliczyć, ile jest programów skierowanych do seniorów?

Czwartym - również sama rządy i administracja rządowa zupełnie nie interesują się starszymi. Nie pomagają w organizowaniu klubów czy kursów.

Wszystko to powoduje wykluczenie i zepchnięcie kilku milionów ludzi

Kierunek: w inną stronę pakują na katafalk

Juliana

Janina cholera. Zmierz. Kto i dla czego

Seks uprawiam wyłącznie. Mandaty zdarzają mi się za szybko jadąc samochodem. Garniki lepiej, gotuję też, robię mała (bardzo ładnie). Na ninfomanie widać podrażnienie kłopotów się godzin w jedną stronę. I uwierz, białe to robić. Do kuchni sama wchodzi, jak jest ciekawa. Je ryż, wó wó wó wó wó. Proszę wybaczyć! Nie... Nie jacznie kolosowa.

To ja, 60 latka. W Paryżu, Londynie czy Nowym Jorku nikomu nie przyjdzie do głowy pomysł o mnie STARA. A w Polsce - jestem już nie

Coś się dzieje w Polsce. I w Polsce, że się mnie pakują na katafalk.

W tym kraju, gdzie widać, że jest kraj dla starszych ludzi?

Small Institute of Gerontology

KULTUROWY PODZIAŁ RÓL I SPOŁECZNE OCZEKIWANIA

KOBIETA

MĘŻCZYŻNA

TOLERUJĘ CIĘ TYLKO DLATEGO, ŻE
NASZA OJCZYZNA MA WIELOWIEKOWĄ
TRADYCJĘ TOLERANCJI!

Andrzej Mleczko

Fala hejtu: Źródło: *Wirtualna Polska - WP wiadomości*

O kobietach:

„Zamknij mordę i siedź cicho.”

„Kobiety do miotły i garów.
Sprawy publiczne tylko dla facetów.”

**Kobiety w XXI wieku muszą nadal walczyć
o swoje prawa i godność**

Jeszcze gorszy stosunek autorzy wpisów mają do osób starszych

(Źródło: wp.pl. z dn. 18.03.2018r.)

**„Wprowadzić eutanazję dla biednych
i starych”.**

**„Jak nie wiedzą co robić ze starymi
ludźmi...to niech uśmiercą w łóżkach
w domowym zaciszu i wtedy będą mogli
zająć się innymi rzeczami...”**

KIELCE

MIASTO

PRZYJAZNE SENIOROM

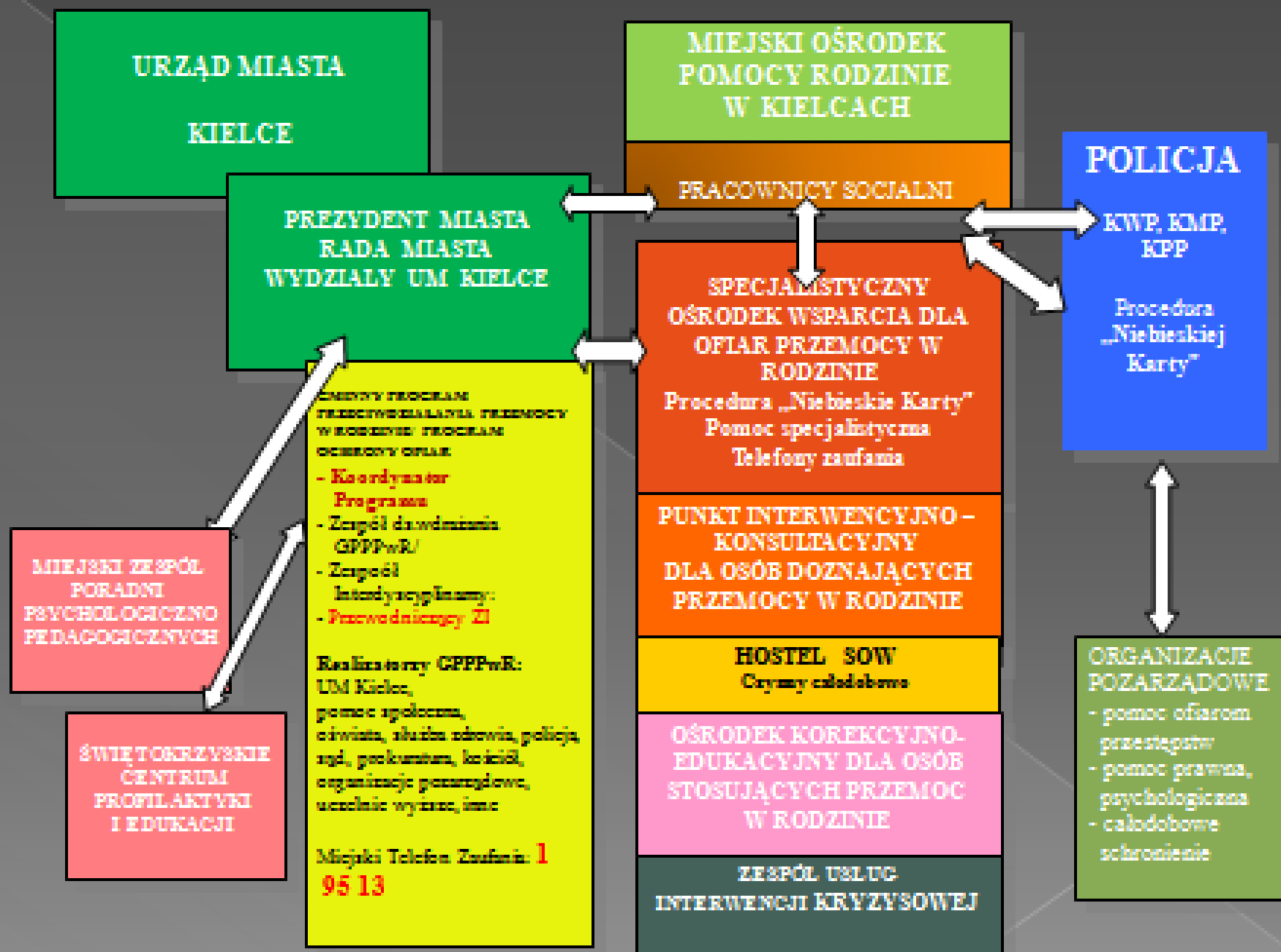

198 tys.mieszkańców

(Dane z 2015 r.)

W Kielcach osób w wieku przedprodukcyjnym jest mniej o 2,5% niż średnia krajowa, a osób w wieku poprodukcyjnym jest 3,5% więcej niż średnia krajowa. Kielce są zdecydowanie starsze niż średnia krajowa.

LOKALNY SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

**PRZECIWDZIAŁANIE
PRZEMOCY W RODZINIE
DOBRE PRAKTYKI**

IV KAMPANIA „BIAŁEJ WSTĄŻKI” W KIELCACH
25 LISTOPADA - 6 GRUDNIA 2010

**NIE
PRZYWDŹ!**

41 368-18-67

UL. 1-GO MAJA 196, 25-614 KIELCE

41 366-10-52, 195-13

CAŁODOBOWE TELEFONY ZAUFANIA

XI Kampania Białej Wstążki
Kielce, 25 listopada – 10 grudnia 2017

Dziecko
kocham
lubię
szanuję

nie biję

Pracowni Komisji
miej. i og. og.
Pracowni Komisji
Wieloletni i Sądowi

Od 11 lat kampania społeczna

**IV KAMPANIA „BIAŁEJ WSTAŻKI” W KIELCACH
25 LISTOPADA - 6 GRUDNIA 2010**

**NIE
KRZYWDŹ!**

41 368-18-74

**TELEFON ZAUFANIA W SPRAWACH
RODZINNYCH I KRYZYSOWYCH
CZYNNY PN-PT: 8⁰⁰ - 18⁰⁰**

41 368-18-67

UL. 1-GO MAJA 196, 25-614 KIELCE

41 366-10-52, 195-13

CAŁODOBOWE TELEFONY ZAUFANIA

Royal Collection

Maxima Dotti

Maxima Dotti

ESOTIC

VIII Kompania „Białej Wstążki”
25 sierpnia - 10 grudnia 2014

VIII Kompania „Białej Wstążki”
25 sierpnia - 10 grudnia 2014

VIII Kompania „Białej Wstążki”
25 sierpnia - 10 grudnia 2014

VIII Kompania „Białej Wstążki”
25 sierpnia - 10 grudnia 2014

VIII Kompania „Białej Wstążki”
25 sierpnia - 10 grudnia 2014

VIII Kompania „Białej Wstążki”
25 sierpnia - 10 grudnia 2014

kocham
lubię
szanuję
nie biję

kocham
lubię
szanuję
nie biję

kocham
lubię
szanuję
nie biję

kocham
lubię
szanuję
nie biję

kocham
lubię
szanuję
nie biję

TVP
KIELCE

BABCIA
DOBRA
RADNA

UDA

W kocham
lubie
szczęście
milo być

W kocham
lubie
szczęście
milo być

W kocham
lubie
szczęście
milo być

C

21 Kampania „Siostry Wstozki”

11 czerwca - 1 grudnia 2017

Wspieraj. Nie zostawaj. Nie bój się.

KONFERENCJE NAUKOWE

PUBLIKACJE NAUKOWE

WSPÓŁPRACA ZE ŚRODOWISKIEM

NAUKOWYM

Am 1. Juni 2012
...
...

G

Uniwersytet
wrocławski

POLICE

WSPÓŁPRACA NA RZECZ

SENIORÓW

ZE ŚRODOWISKIEM

SPORTOWYM

DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA:

SZKOLENIA

WARSZTATY DLA OSÓB

STARSZYCH

treningi psychologiczne, warsztaty umiejętności społecznych, treningi radzenia sobie ze złością, ze stresem, praca z ciałem, relaksacja, trening asertywności, terapia zajęciowa, trening rozwoju osobistego, itd.

**Specjalistyczny Ośrodek
Wsparcia dla Ofiar Przemocy
w Rodzinie
MOPR Kielce**

**Specjalistyczne wsparcie, porady,
konsultacje psychologiczne, pedagogiczne,
prawne, socjalne
dla osób starszych doświadczających
przemocy w rodzinie**

GRUPOWE FORMY POMOCY

**grupa edukacyjno – motywacyjna
dla osób doświadczających przemocy
w rodzinie**

**grupa dla osób stosujących przemoc
w rodzinie z programem
korekcyjno – edukacyjnym**

**grupa dla osób uzależnionych
od alkoholu**

Całodobowe schronienie w Hostelu SOW dla osób doświadczających przemocy

Całodobowy telefon: **41 366 10 52**

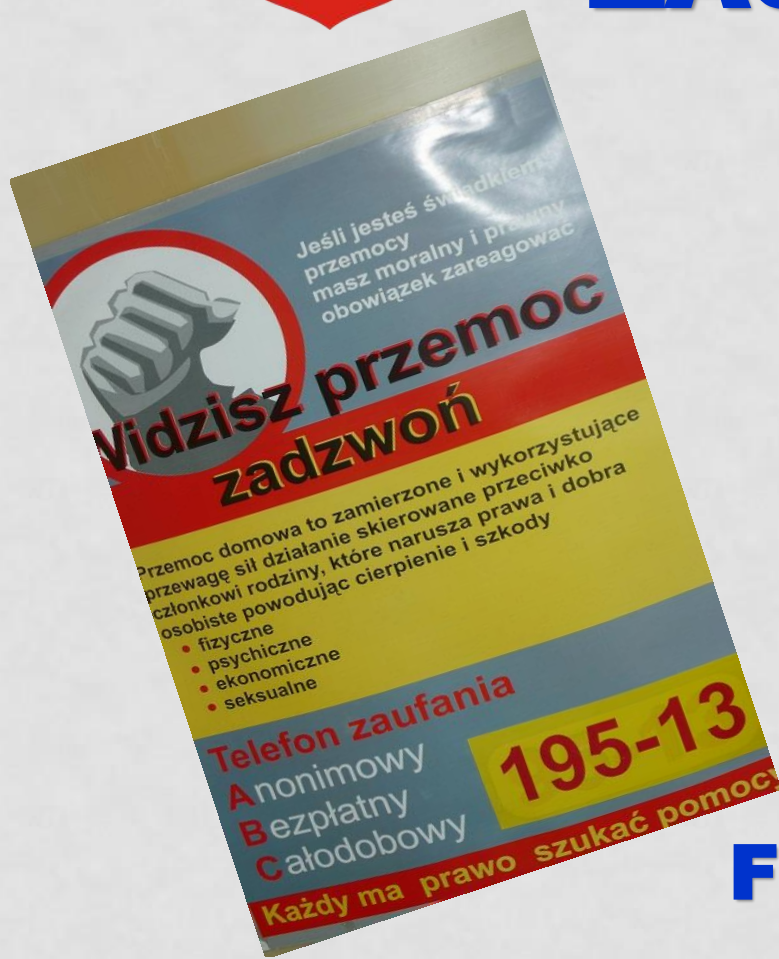

MIEJSKI TELEFON ZAUFAANIA

195 13
całodobowy

**Finansowany z budżetu
gminy (GPPPwR)**

TELEFON ZAUFANIA W KRYZYSACH EMOCJONALNYCH

195 25
całodobowy

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

al. IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce

**Finansowany z budżetu Samorządu
Województwa Świętokrzyskiego**

MIASTO KIELCE

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI

Projekt finansowany przez Miasto Kielce.
Zadanie zleczone z zakresu administracji rządowej.

HONESTE VIVERE
FUNDACJA

NIEODPŁATNA POMOC PRAWNA

GDZIE I KIEDY MOŻNA UZYSKAĆ POMOC?

Pomoc prawna udzielana jest:

W KIELCACH – Środowiskowy Dom Samopomocy,
ul. Miodowa 7, 25-001 Kielce

- **PONIEDZIAŁEK** w godz. 9:00 – 17:00
- **WTOREK** w godz. 9:00 – 17:00
- **ŚRODA** w godz. 9:00 – 17:00
- **CZWARTEK** w godz. 9:00 – 17:00
- **PIĄTEK** w godz. 9:00 – 17:00

Więcej informacji na stronie:

www.honestevivere.org | www.nieodplatnapomocprawna.org

**8 PUNKTÓW
BEZPŁATNYCH
PORAD PRAWNYCH**
dla osób powyżej 65 r.ż.,
kombatantów, weteranów

MIASTO KIELCE
SYSTEM POMOCY I WSPÓŁPRACY

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony ofiar przemocy
w Rodzinie na lata 2014 – 2020**

**Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie**

MIASTO KIELCE
SYSTEM POMOCY I WSPÓŁPRACY

(**Policja, Ośrodek Pomocy Społecznej,**
Urząd Gminy, GKRPA, Ochrona zdrowia,
Oświata, Organizacje pozarządowe,
Kościół...)

**MIASTO KIELCE
SYSTEM POMOCY I WSPÓŁPRACY**

**KLUBY SENIORA
MIESZKANIA CHRONIONE
RADA SENIORÓW**

**USŁUGI OPIEKUŃCZE
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ**

**UNIwersytet JANA KOCHANOWSKIEGO -
UNIwersytet III WIEKU**

**KINO FENOMEN
FILMOWY KLUB SENIORA
AKADEMIA 50+**

7 KLUBÓW SENIORA + 6 FILII

ZESPÓŁ TANECZNY „Tutti Frutti”

ZESPÓŁ MUZYCZNY „Pasjonata”

SPOTKANIA LITERACKO POETYCKIE

KĄCIK FILOZOFICZNY

DYSKUSYJNY KLUB KSIĄŻKI

PRACOWNIA MALARSKA - WYSTAWY I WERNISAŻE

PRACOWNIA GOBELINIARSKA

MODELARNIA

CIEMNIA FOTOGRAFICZNA

PRACOWNIA ZŁOTEJ RĄCZKI

SPOTKANIA Z MEDYCYNĄ NATURALNĄ, WYKŁADY DOTYCZĄCE ZDROWIA,

JOGA , PILATES, MAGNETOBOX, DIETETYKA

NAUKA JĘZYKÓW OBCYCH: ANGIELSKI, HISZPAŃSKI, NIEMIECKI

PRACOWNIA KOMPUTEROWA: NAUKA OBSŁUGI KOMPUTERA, INTERNETU

CHOREOTERAPIA , NORDIC WALKING , AQUA AEROBIK , GIMNASTYKA

OGÓLNORUCHOWA, GIMNASTYKA KOREKCYJNA, BIEŻNIA, ROWERY

MUZYKOTERAPIA , WSPOLNE WYJŚCIA DO KINA, TEATRU, FILHARMONII

ROZGRYWKI BRYDŻOWE, SZACHOWE, GRY STOLIKOWE

PROJEKCJE FILOMOWE, CODZIENNA PRASA,

SPOTKANIA Z CIEKAWYMI LUDŹMI

KĄCIK KOSMETYCZNY ,

ŚWIĘTA, JUBILEUSZE, IMIENINY, URODZINY, ZABAWY TANECZNE

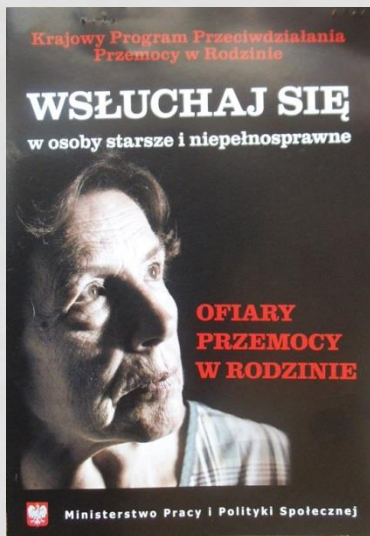
WYCIECZKI PIESZE I AUTOKAROWE, WYCIECZKI ROWEROWE

KPPPwR

WSPÓŁPRACA W RAMACH SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

OCHRONA ZROWIA

ROLA EDUKACYJNA INTERWENCYJNA

Dziękuję za uwagę

mgr Grażyna Pisarczyk

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie

25 – 614 KIELCE

ul. 1-go Maja 196

telefon/fax: 41 368 18 67

e-mail: poradnictwo.rodzine@mopr.kielce.pl